

Zgromadzenie przyjęło wykonanie budżetu Metropolii za rok 2022. Absolutorium dla zarządu.

Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii udzieliło Zarządowi absolutorium za wykonanie budżetu za rok 2022. Integracja transportu miejskiego, zakupy zeroemisyjnego taboru, prace nad utworzeniem Kolei Metropolitalnej i infrastruktury dla rowerów- velostrady to jedne z kierunków działań Metropolii w ubiegłym roku.

Wydatki w 2022 roku wyniosły ok. 1,30 mld. zł. W tej kwocie największe środki – ok. 1,17 mld zł wydano na organizację i rozwój transportu miejskiego.

Dochody Metropolii GZM zamknęły się kwotą ok. 1,36 mld zł. Największy udział – 546,53 mln zł stanowiła część zmienna składki rocznej. Część stała składki rocznej wyniosła 13,30 mln zł. Wpływy z usług przewozowych, w tym przede wszystkim sprzedaż biletów przyniosły ok. 192,76 mln zł dochodu.

Do budżetu Metropolii trafiło ok. 346,89 mln zł. Te pieniądze pochodzą z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, który wynosi obecnie 5,75%.

W stronę integracji transportu pasażerskiego

W ubiegłym roku uruchomione zostały kolejne 15 metropolitalnych linii autobusowych- Metrolinie. To dodatkowe połączenia autobusowe, które mają usprawnić poruszanie się komunikacją miejską po Metropolii. Ich celem jest poprawa dostępności i funkcjonowania transportu publicznego do czasu

budowy Kolei Metropolitalnej. Teraz pasażerów obsługuje 31 metrolinii, w tym roku ma być uruchomiona jeszcze kolejna, która zamknie ten projekt.

Metropolia sfinansowała na kwotę 17 mln zł 104 połączenia kolejowe na swoim obszarze. Finansowanie połączeń kolejowych to realizacja podstawowego wariantu Koncepcji Kolei Metropolitalnej. Ma on na celu poszerzenie oferty przewozowej pociągów pasażerskich na najbardziej obciążonych ruchem ciągach kolejowych w obszarze GZM, przy wykorzystaniu obecnych możliwości infrastruktury kolejowej.

W grudniu 2022 roku przedstawiciele sześciu samorządów z obszaru Metropolii podpisali ze spółką PKP PLK umowy na realizację projektów dofinansowanych w ramach rządowego programu Kolej Plus. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest partnerem we wszystkich tych projektach oraz zapewnia tym samorządom sfinansowanie wkładu własnego do realizowanych inwestycji. Zaangażowanie finansowe GZM w planowane inwestycje to ponad 317 mln złotych. Ich całkowita wartość to prawie 1,5 mld złotych.

Ponadto realizowana była umowa na opracowanie studium wykonalności budowy drugiej pary torów na trasie Gliwice-Katowice. Wydzielone tory aglomeracyjne na trasie Gliwice-Katowice, czyli linii kolejowej nr 137 w przyszłości mają zwiększyć przepustowość na jednej z najpopularniejszych tras w regionie i doprowadzić do standardu, w którym pociągi będą kursować w Metropolii co kilkanaście minut.

W ubiegłym roku realizowano także opracowanie „Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” (WSWKM).

Metropolia rozwija sieć sprzedaży biletów. W 2022 roku otrzymała 5 mln zł dofinansowania na zakup 123 solarnych automatów biletowych. Wcześniej w ramach programu pilotażowego na terenie GZM pojawiło się 12 takich urządzeń. Pieniądze pochodzą z drugiej edycji rządowego Programu Inwestycji

Strategicznych. Obecnie trwa postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy zamówienia. Ponadto zawarto porozumienie z Międzygminnym Związkiem Komunalnym z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju, dotyczące utworzenia dla obszaru GZM oraz MZK Jastrzębie zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego w komunikacji miejskiej.

W ubiegłym roku Metropolia zrealizowała też Metropolitalne Szkoły Prototypowania w Tychach oraz w Sosnowcu. W pierwszym mieście projekt obejmował strefę płatnego parkowania, a w drugim tematykę dobrego transportu w dzielnicy Kazimierz Górniczy.

Metropolia stawia na zeroemisyjny tabor

W lutym 2022 roku Metropolia podpisała umowę z firmą Solaris na zakup 32 elektrycznych autobusów oraz stacji ładowania. Koszt tej inwestycji wynosi 107,8 mln zł, z czego 75 mln zł to dofinansowanie otrzymane w 2021 roku w ramach programu GEPARD II.

Dzięki temu na drogach GZM pojawi się 27 autobusów 12-metrowych, 5 przegubowych o długości 18 metrów oraz zakupionych zostanie 16 mobilnych ładowarek, z których będą mogły korzystać jednocześnie po dwa autobusy. Ponadto w sześciu miastach zostanie wybudowanych 11 szybkich ładowarek pantografowych.

Pierwsze sztuki autobusów trafiły do Metropolii w drugiej połowie maja. Wszystkie z zamówienia mają być dostarczone do końca czerwca.

Pod koniec grudnia ubiegłego roku Metropolia ogłosiła przetarg na zakup 20 autobusów wodorowych z programu „Zielony Transport Publiczny”. Budżet realizacji tego projektu wynosi ok. 110,7 mln zł, w tej kwocie 81 mln zł pochodzi ze środków WFOŚiGW.

Obecnie trwa procedura rozstrzygnięcia przetargu.

Metropolia ogranicza niską emisję i wspiera rozwój gmin

Metropolia wraz z 16 gminami przystąpiła do projektu mającego na celu przygotowanie dokumentacji do przyszłych inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych komunalnych w ramach programu European Local Energy Assistance (ELENA).

W ramach tego programu, realizowanego przez Komisję Europejską, gminy otrzymają wsparcie w zakresie doradztwa, przygotowania opracowań technicznych oraz pomoc przy przygotowaniu wniosków o dofinansowanie termomodernizacji oraz wymiany źródeł ciepła w budynkach o całkowitej powierzchni ok. 100 tys. m².

Kontrakt z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w tej sprawie podpisano 22.11.2022. Metropolia wraz z gminami członkowskimi pozyskała ok. 1,9 mln euro na przygotowanie inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej 180 budynków komunalnych wielorodzinnych.

Obecnie prowadzone są działania zmierzające do wyboru projektantów i doradców na potrzeby przygotowania niezbędnej dokumentacji dla budynków wskazanych przez gminy uczestniczące w projekcie.

Udział w programie ELENA to nie jedyne działanie Metropolii na rzecz ograniczania niskiej emisji, której źródłem są budynki mieszkalne. W 2021 roku zainicjowała wraz z 11 gminami realizację rządowo-samorządowego programu STOP SMOG. Dzięki wspólnemu działaniu, wymiana źródeł ciepła oraz termomodernizacja może objąć 210 prywatnych domów jednorodzinnych, które należą do osób, których nie stać na takie inwestycje. Wartość programu STOP SMOG w GZM to około 20 mln zł. Wiosną 2023 roku rozpoczął się pierwszy nabór beneficjentów, planowany jest jeszcze jeden w okresie jesiennym.

W ubiegłym roku Metropolia realizowała Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). Dzięki temu mechanizmowi finansowania gminy Metropolii zrealizowały 45 inwestycji związanych z ograniczeniem niskiej emisji na łączną kwotę dotacji blisko 22,3 mln zł.

Na liście dofinansowania znalazły się m.in. inwestycje w termomodernizację budynków gminnych oraz budowę instalacji OZE (Odnawialne Źródła Energii). Projekty obejmują także modernizację systemu oświetlenia na energooszczędne. Wsparcie uzyskały także inwestycje związane z transportem publicznym, jak np. budowa lub modernizacja zintegrowanych węzłów przesiadkowych, infrastruktura przystankowa oraz drogi rowerowe i infrastruktura ruchu pieszych.

W 2022 GZM realizowała Metropolitalny Fundusz Solidarności. Ma on na celu wyrównywanie różnic rozwojowych gmin Metropolii. Na wsparcie realizacji 33 zadań inwestycyjnych wydano dotacje łącznie ok. 8,6 mln zł.

Pierwsze przetargi pod budowę велоstrad

W grudniu 2022 Metropolia ogłosiła przetarg na opracowanie szczegółowej dokumentacji technicznej dla **części** велоstrad, planowanych w ramach Metropolitalnej Sieci Tras Rowerowych. To efekt **porozumień**, które w 2022 roku Metropolia zawarła z miastami w sprawie realizacji **tych** inwestycji **rowerowych**.

W kwietniu 2023 Przetarg **został rozstrzygnięty dla dwóch** велоstrad – Katowice – Sosnowiec (9,7 km), Katowice – Mysłowice (9,1 km)–).

Także w grudniu 2022 GZM podpisała dwie pierwsze umowy dotyczące dofinansowania budowy велоstrady w przebiegu Katowice – Mysłowice, realizowanej w ramach dużego projektu o nazwie Metropolitalna Sieć Tras Rowerowych. Trasa, o której

mowa, w pierwszej kolejności połączy dwie katowickie dzielnice, Brynów z Giszowcem.

Następne dofinansowania zostały przygotowane dla kolejnych wykupów gruntów i dokumentacji projektowych i przedprojektowych, w tym programu funkcjonalno-użytkowego.

Fundusz Nauki dla doktorantów, studentów i uczniów

Metropolia rozszerzyła zakres działania Funduszu Wspierania Nauki, który jest skierowany do uczelni działających na jej terenie. Poza zajęciami prowadzonymi przez najlepszych naukowców na świecie, wsparciem zostaną objęci m.in. doktoranci oraz koła naukowe studentów.

Fundusz wspiera uczelnie w podnoszeniu atrakcyjności ich oferty naukowej i edukacyjnej i zachęca młodych ludzi do studiowania w Metropolii.

Pierwszy pierwotny obszar dotyczy dofinansowania zajęć ze światowej klasy naukowcami. Uczelnie dalej będą mogły zapraszać do siebie naukowców reprezentujących czołowe uniwersytety na świecie albo laureatów znaczących nagród w skali globalnej.

W ubiegłym roku rozszerzono zakres oddziaływania funduszu o cztery kolejne zakresy. Należą do nich wsparcie badań naukowych doktorantów jak i doktorów, nowoczesnych metod kształcenia oraz dofinansowanie konkursów i wydarzeń naukowych. Metropolia kieruje także swoje wsparcie do uczniów ponadpodstawowych i studentów pierwszego roku. Chodzi o organizację inicjatyw naukowych, mających zachęcić do studiowania w GZM, a także indywidualnych programów kształcenia dla szczególnie uzdolnionych studentów.

Foto: GZM/ Łukasz Folda

